

Netwerksessie omgevingsplan

d.d. 6 juni 2024

Programma

- Welkom en introductie
- Actualiteiten
- Einde TAM-IMRO
- Planning komende periode
- Afsluiting

Actualiteiten

- Basisworkshop Grip op de transitie van de planketen
- Nieuwe planning netwerksessies
- Gemeenten en het kostenverhaal

Basisworkshops ‘Grip op de transitie van de planketen’

In een kleine groep gemeenten actief kennismaken met Grip

- Je doet een eerste verkenning van de onderwerpen en keuzes waar je als gemeente mee te maken krijgt in de transitie van de planketen
- Je krijgt handvatten om in je eigen organisatie het gesprek aan te gaan over de transitie, met behulp van de Grip-tool en de quickscan

Data:

- 24 juni: **Nog enkele plekken ...** (daarna zomerstop)

[Aanmeldformulier](#)

Planning netwerksessies komende periode

- Vrijdag 20 juni, 9.30 – 11.00 uur: Programma's onder de Omgevingswet
- Donderdag 3 juli 9.30 -11.00 uur: Functionele eisen bij aanbesteding (inkoop) plansoftware en TR-software Omgevingswet (zie link in de chat)
- Vrijdag 4 juli: Structuur en systematiek omgevingsplan (vrijwel zeker)
- Vrijdag 5 september:

Gemeenten en het kostenverhaal

- Het kostenverhaal is als actualiteit geopperd.
- VNG hoort graag welke gemeenten daar actief mee bezig zijn.

Via omgevingswet@vng.nl

Einde TAM-IMRO

Minimale acties, gebiedsontwikkeling in STOP/TPOD en ondersteuning door VNG en stelselpartners

6 juni 2025

Agenda

- Inleiding
- Minimale acties einde TAM-IMRO
- Gebiedsontwikkeling in transitiehoofdstuk
- Ondersteuning aan gemeenten

Inleiding

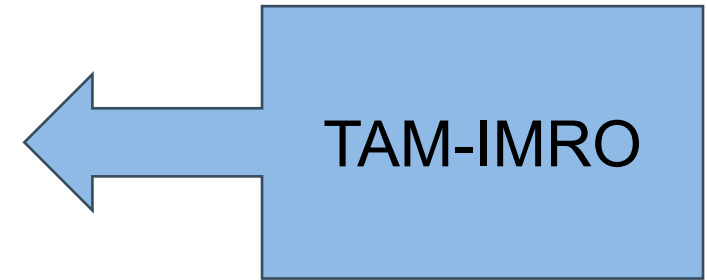
Uitfasering TAM-IMRO

- De minister heeft in 2024 besloten dat TAM-IMRO (TAM omgevingsplan en TAM voorbereidingsbesluit) eindigt per 1 januari 2026
- TAM-IMRO was ‘veiligheidsklep’ bij inwerkingtreding van de Omgevingswet
 - Borgen kritische processen planvorming, m.n. gebiedsontwikkeling
- Einde TAM-IMRO is een opgave. VNG intensificeert (samen met de stelselpartners) de ondersteuning aan gemeenten om het einde van TAM-IMRO in goede banen te leiden.
- Aanpak: landelijk, regionaal en waar nodig lokaal producten/diensten aan te bieden
- Deze sessie is de eerste stap; regionale sessies om wat we hier presenteren verder te bespreken

Wat betekent dit?

Aanleidingen om het omgevingsplan te wijzigen

1. Initiatieven mogelijk maken
 - Meerdere woningbouwprojecten of andere nieuwe ontwikkelingen
1. Opbouwen integraal omgevingsplan
 - Tijdelijk deel omgevingsplan en verordeningen omzetten naar integraal omgevingsplan
2. Nieuw beleid omzetten in regels
 - Bv nieuw parkeerbeleid
3. Beheer omgevingsplan
 - Bv instructieregels verwerken, rectificaties, toevoegen van annotaties.

Mentimeter: huidig gebruik TAM-IMRO

Instructions

Ga naar

www.menti.com

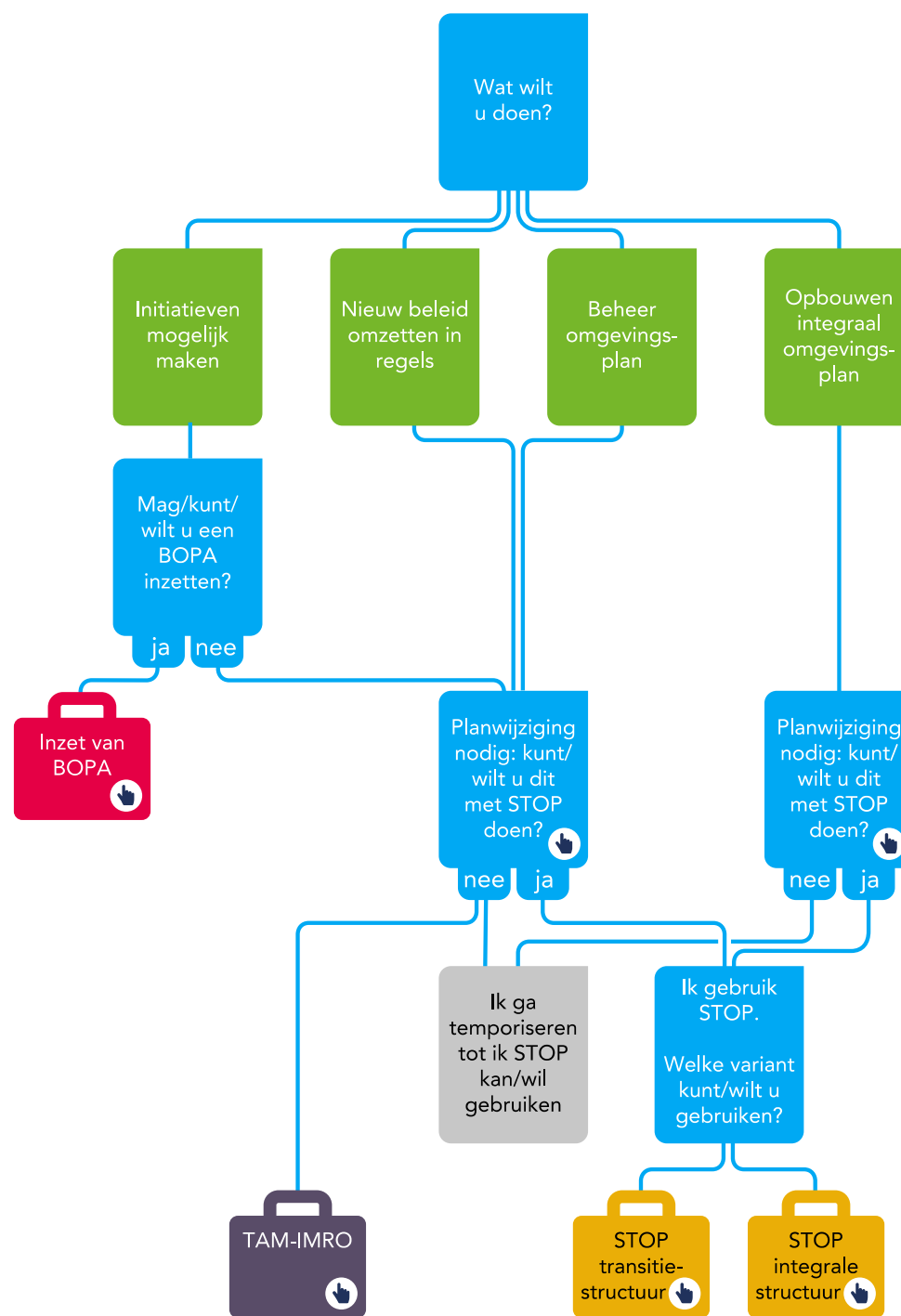
Voer de code in

6941 9806

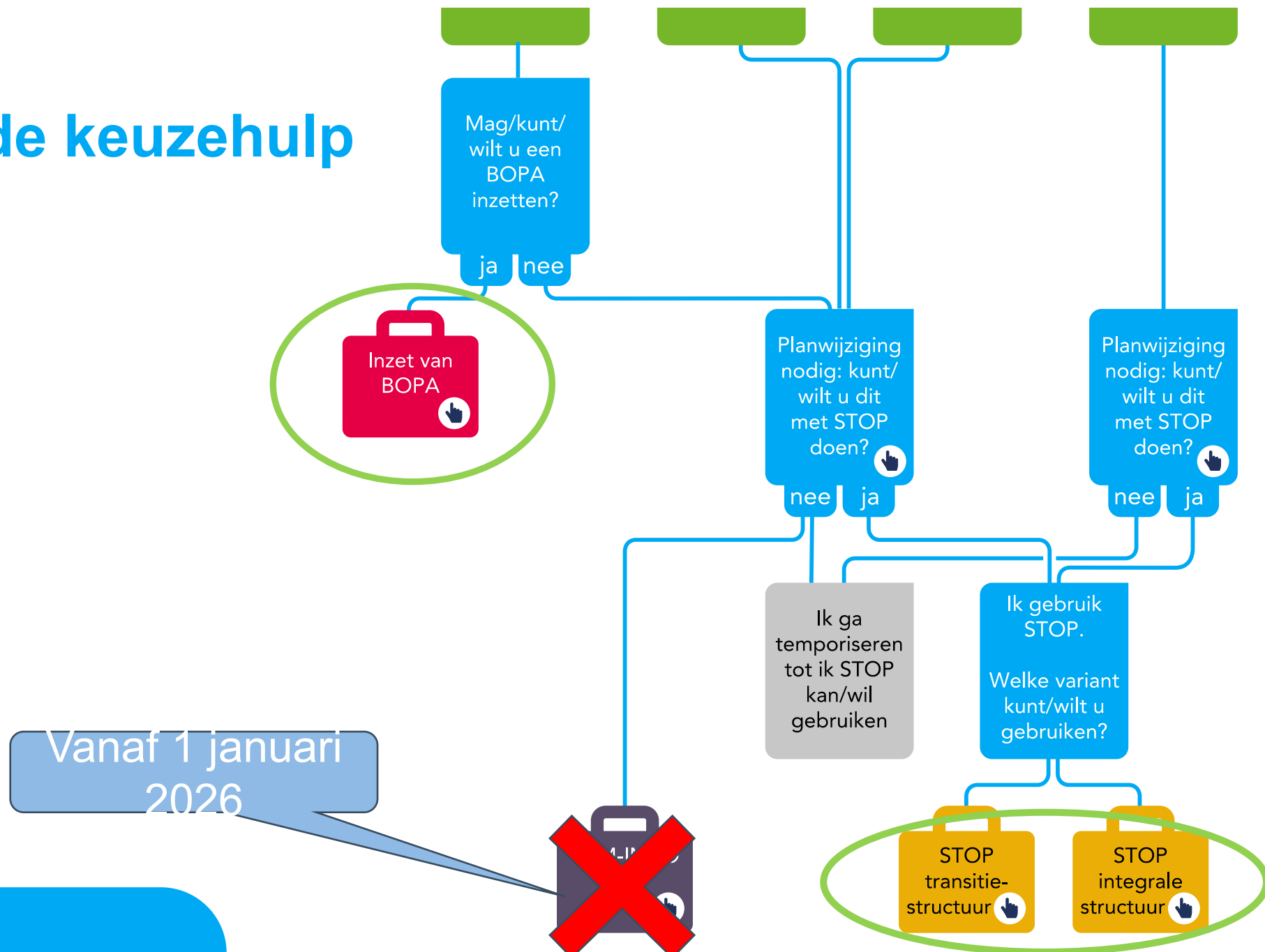

Of gebruik een QR code

Blik vanuit de keuzehulp

Blik vanuit de keuzehulp

Minimale Acties einde TAM-IMRO

Wat zijn de Minimale Acties einde TAM-IMRO

- Overzicht van wat een gemeente minimaal moet regelen en kunnen om afstand te doen van TAM-IMRO
- Geformuleerd als 'mijlpalen'
- Focus op gebiedsontwikkeling
- Ingebed in bredere transitie opgave (GRIP op de transitie)
- Uitgangspunt: de gemeente is bekend met de basisprincipes en werking van het omgevingsplan in STOP/TPOD

Minimale acties einde TAM-IMRO

1. De gemeente heeft **strategische keuzen** gemaakt voor het uitfaseren van **TAM-IMRO**.
2. De gemeente heeft een **planning opgesteld met daarin alle gebiedsontwikkelingen** die het komend jaar aan de orde zijn, inclusief per gebiedsontwikkeling de keuze voor TAM-IMRO, STOP/TPOD of BOPA.
3. Voor het realiseren van gebiedsontwikkelingen is de gemeente tenminste in staat om te werken met **transitiehoofdstukken van het omgevingsplan**, inclusief de minimaal benodigde **annotaties**.
4. De gemeente heeft het **proces van het wijzigen van het omgevingsplan** ingericht, waaronder de voorbereidingsprocedure en parallelle wijzigingen.
5. De gemeente heeft geoefend met het publiceren van een planwijziging in STOP/TPOD, o.a. door het doen van **concrete publicaties op de pre-omgeving**.
6. De gemeente heeft werkwijzen en procedures bepaald voor het **samenwerken met adviesbureaus** bij gebiedsontwikkeling.

1. Strategische keuzen uitfaseren TAM-IMRO

De gemeente heeft strategische keuzen gemaakt voor het uitfaseren van TAM-IMRO.

Aandachtspunten o.a.:

- Welke gebiedsontwikkelingen in de gemeente hebben (bestuurlijk) prioriteit
- Tijdpad uitfaseren TAM-IMRO (direct stoppen met TAM of maximaal benutten tot eind 2025)
- Rol (gefaseerde) BOPA
- Keuze voor werken met transitiehoofdstukken voor gebiedsontwikkelingen, en de consequenties daarvan
- Verhouding tussen inzet einde TAM en inzet voor opbouw integraal omgevingsplan (zie Ontwikkelstrategie in Grip)
- Wat zijn de huidige en verwachte mogelijkheden van de plansoftware
- Werken met 'veegbesluiten' of met afzonderlijke besluiten

Strategische keuzen zijn ter besluitvorming aan MT.

2. Planning gebiedsontwikkelingen

De gemeente heeft een planning opgesteld met daarin alle gebiedsontwikkelingen die het komend jaar aan de orde zijn, inclusief per gebiedsontwikkeling de keuze voor TAM-IMRO, STOP/TPOD of BOPA.

Aandachtspunten o.a.:

- Opstellen planning en maken van strategische keuzen vraagt onderlinge wisselwerking (zie actie 1)
- Relatie met overige planwijzigingen (bijvoorbeeld voor beleidswijzigingen en opbouw integraal omgevingsplan; zie Ontwikkelpad in Grip)
- Personele inzet en uitbestedingen die bij deze planning horen

3. Transitiehoofdstukken voor gebiedsontwikkelingen

Voor het realiseren van gebiedsontwikkelingen is de gemeente tenminste in staat om te werken met transitiehoofdstukken in het omgevingsplan, inclusief de minimaal benodigde annotaties.

Aandachtspunten:

- Gemeente moet kunnen werken met de juridische kernvereisten voor een transitiehoofdstuk, waaronder voorrangsbepalingen
- Samenhang tussen regels in transitiehoofdstukken en de rest van het omgevingsplan
- Hoe kan werken aan transitiehoofdstukken bijdragen aan het opbouwen van integrale omgevingsplan
- Het gebruik van locaties en de minimaal benodigde annotaties

4. Proces wijzigen omgevingsplan

De gemeente heeft het proces van het wijzigen van het omgevingsplan ingericht en doorleefd, waaronder de voorbereidingsprocedure en parallelle wijzigingen.

Aandachtspunten o.a.:

- Parallele wijzigingen ('veegbesluiten' of afzonderlijke besluiten)
- Inrichten coördinatiefunctie omgevingsplan
- Voorbereidingsprocedure (o.a. kennisgeving, mededeling/bekendmaking en terinzagelegging)
- Nemen van eventuele voorbereidingsbesluiten
- Tonen wijzigingsbesluiten aan college en raad

5. Oefenen met publiceren

De gemeente heeft geoefend met het publiceren van een planwijziging in STOP/TPOD, o.a. door het doen van concrete publicaties op de pre-omgeving.

Aandachtspunten o.a.:

- Neem realistische afgeronde casussen
- Opbouwen van kennis van en ervaring in het gebruik van de software en de publicatieprocedures
- Inclusief locaties en annotaties
- Doorwerking in het Omgevingsloket

6. Samenwerken met adviesbureaus

De gemeente heeft werkwijzen en procedures bepaald voor het samenwerken met adviesbureaus bij gebiedsontwikkeling.

Aandachtspunten o.a.:

- Een uitbesteding van een planwijziging met STOP/TPOD verschilt wezenlijk van een TAM-omgevingsplan! (Zie [Handreiking goed opdrachtgeverschap](#)).
- Werkverdeling (Wat doet u als gemeente, wat levert het bureau? Regels? Annotaties? Onderzoeken?)
- Inpasbaarheid van de oplevering van het adviesbureau in het plan
 - Toepassen kernvereisten
 - Gewenste structuur voor transitiehoofdstuk
- Hoe wordt de levering gedaan (Werken in Software gemeente? Levering STOP-bestand? Regels in tekstbestand en gebieden in GML?)
- Zie verder de aandachtspunten genoemd bij actie 3 en actie 4

Organisatie van de voorbereidingen op einde TAM-IMRO

- Maak iemand verantwoordelijk voor de voorbereidingen op einde TAM ('projectleider')
- Zorg voor een opdrachtgever in de juiste positie voor deze opgave
- Stel een team samen
- Maak een plan van aanpak op basis van de minimale acties
- Organiseer ruimte voor kennisverwerving en al doende leren
- Organiseer gesprek tussen management en professionals, organiseer het maken van keuzen

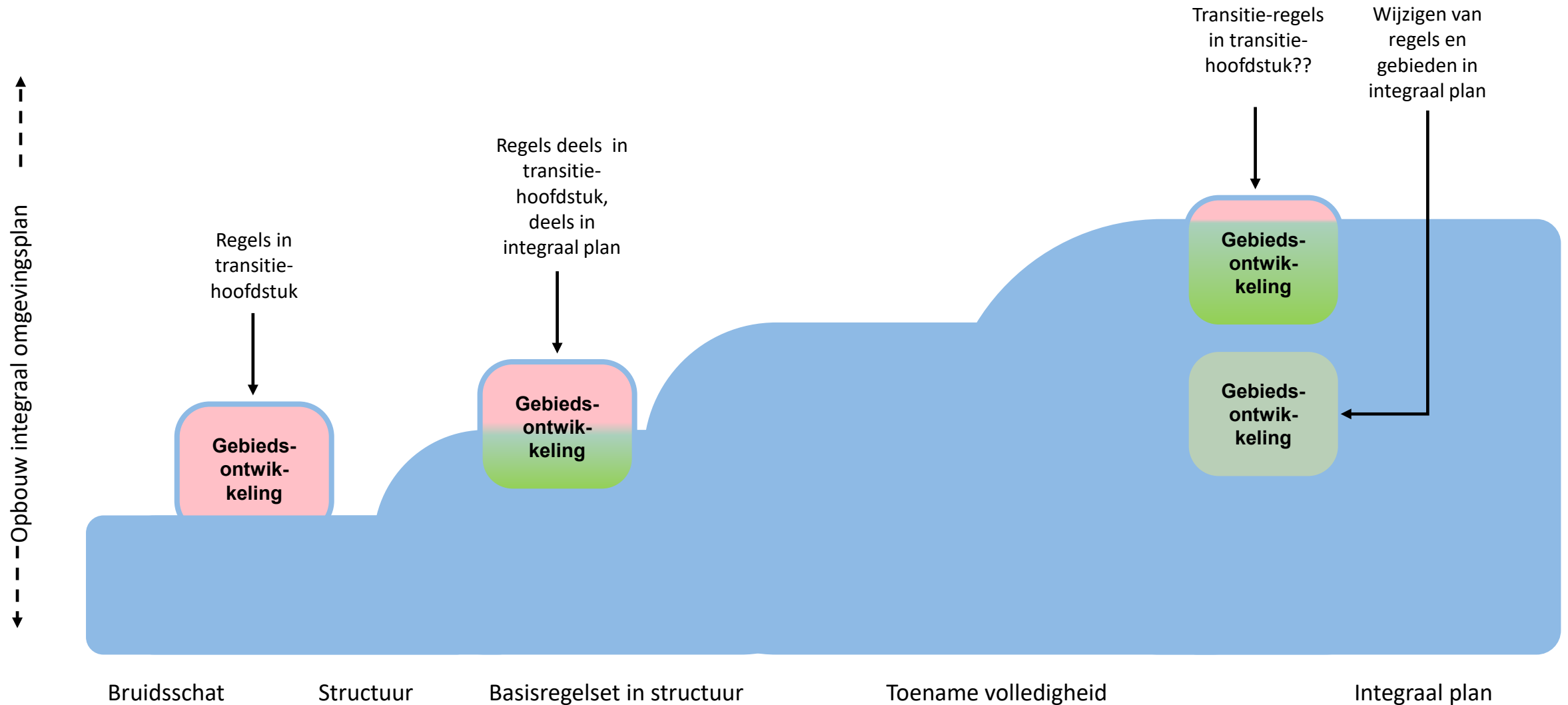
Bereid u voor op einde TAM-IMRO

-
1. De gemeente heeft **strategische keuzen** gemaakt voor het uitfaseren van **TAM-IMRO**.
 2. De gemeente heeft een **planning opgesteld met daarin alle gebiedsontwikkelingen** die het komend jaar aan de orde zijn, inclusief per gebiedsontwikkeling de keuze voor TAM-IMRO, STOP/TPOD of BOPA.
 3. Voor het realiseren van gebiedsontwikkelingen is de gemeente in staat om te werken met **transitiehoofdstukken van het omgevingsplan**, inclusief de minimaal benodigde **annotaties**.
 4. De gemeente heeft het **proces van het wijzigen van het omgevingsplan** ingericht, waaronder de voorbereidingsprocedure en parallelle wijzigingen.
 5. De gemeente heeft geoefend met het publiceren van een planwijziging in STOP/TPOD, o.a. door het doen van **concrete publicaties op de pre-omgeving**.
 6. De gemeente heeft werkwijzen en procedures bepaald voor het **samenwerken met adviesbureaus** bij gebiedsontwikkeling.

Gebiedsontwikkeling in transitiehoofdstuk

Gebiedsontwikkeling en het integrale omgevingsplan

Van TAM-IMRO naar STOP-TPOD

TAM-IMRO omgevingsplannen en het integraal omgevingsplan in STOP/TPOD

Technisch Documenten staan los van elkaar	Juridisch Eén geheel
Omgevingsplan in STOP H1 Algemene bepalingen H2 [gereserveerd] H3 [gereserveerd] H4 [gereserveerd] ... H22 Activiteiten H23 Slotbepalingen	Omgevingsplan H1 Algemene bepalingen H2 [gereserveerd] H3 [gereserveerd] H4 [gereserveerd] ... H22 Activiteiten H22a Gebiedsontwikkeling a H22b Gebiedsontwikkeling b H22c Gebiedsontwikkeling c H23 Slotbepalingen

- Met TAM-IMRO gebiedsontwikkeling in een 'apart hoofdstuk' met de oude techniek (IMRO);
- Met STOP-TPOD gebiedsontwikkeling in een 'apart hoofdstuk' in STOP-TPOD
- Opties:
 1. Ik heb een casco en basissetregels: combinatie met transitiehoofdstuk
 2. Ik heb geen casco en geen basisset regels: alleen transitie hoofdstuk

Optie 1: U heeft een casco met basisset regels

1. Bekijk welke regels uit de basisset van toepassing zijn voor de gebiedsontwikkeling
 - Gelden deze al voor het hele ambtsgebied? -> Klaar!
 - Gelden deze nog voor een beperkt gebied? -> Breid uit met de locatie van de gebiedsontwikkeling
2. Voeg indien nodig aanvullende regels toe die benodigd zijn voor de gebiedsontwikkeling;
 - De aanvullende regels kunnen opgenomen worden in de integrale structuur of in een transitiehoofdstuk

Optie 2: U heeft geen casco en geen basisset regels

1. Maak de gebiedsontwikkeling mogelijk in een transitiehoofdstuk.

Met beide opties: rekening houden met de kernvereisten!

- Kernvereiste 1: één omgevingsplan
- Kernvereiste 2: Toepassingsbereik
- Kernvereiste 3: Bepalingen

Kernvereiste 1: één omgevingsplan

- Geen preambule nodig zoals met TAM-omgevingsplan
- Transitiehoofdstuk ook technisch een onderdeel van het omgevingsplan
- Keuze maken:
 - Welk hoofdstuk gebruiken voor gebiedsontwikkelingen?
 - Alle gebiedsontwikkelingen in één hoofdstuk en werken met titels en afdelingen?
 - Per gebiedsontwikkeling een apart hoofdstuk?
 - Let op: Hoofdstuk 22a kan niet in alle softwarepakketten

Kernvereiste 2 Toepassingsbereik (I)

Toepassingsbereik = waarop is dit hoofdstuk van toepassing en wat is de verhouding met het tijdelijk deel (zowel ruimtelijke regels en bruidsschat)

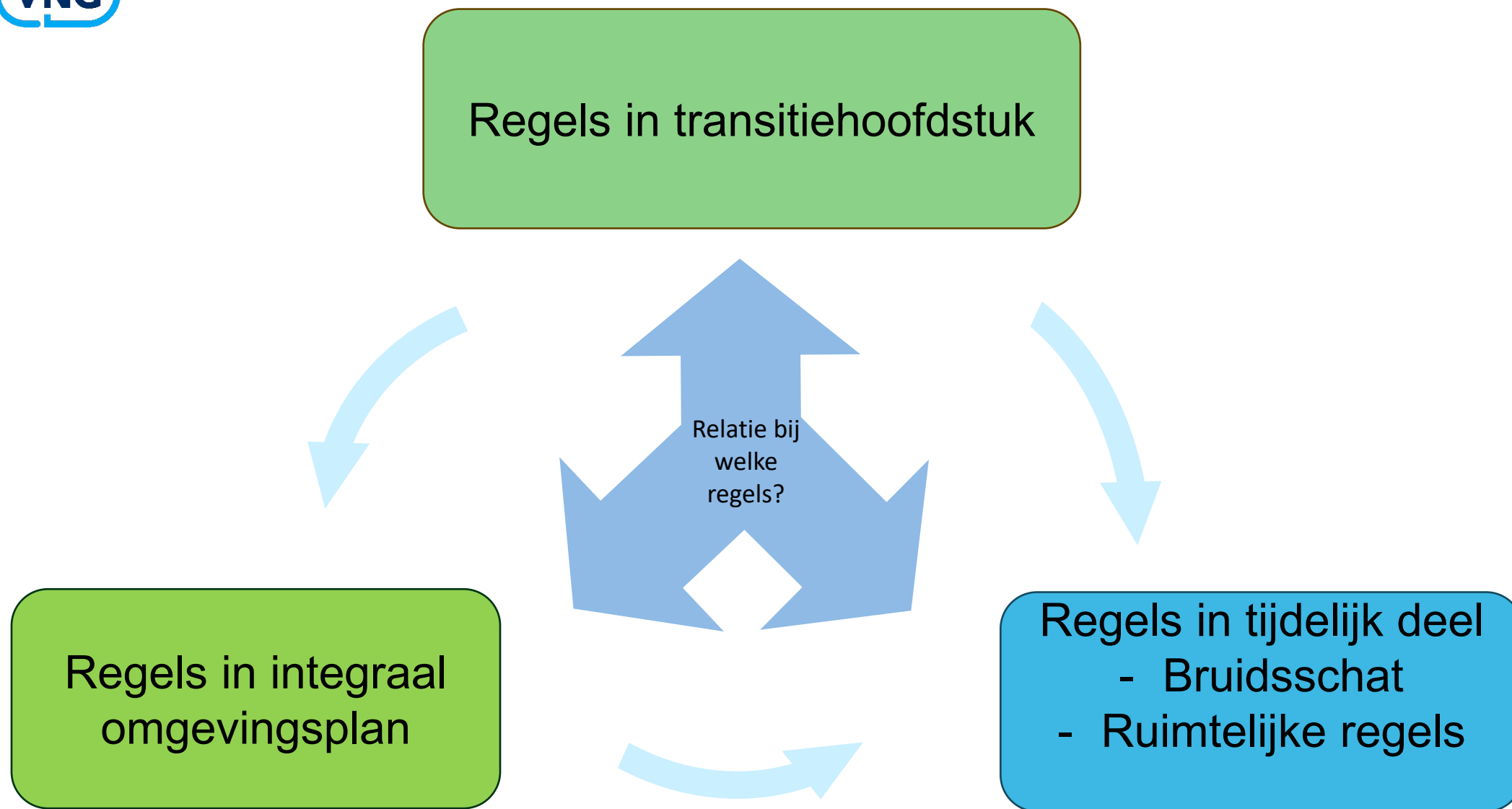
- Goed afbakenen voor welk locaties de regels in het hoofdstuk gelden
- Bepalen of er een voorrangsbepalingen nodig zijn
- Voorrangsbepalingen opnemen in de volgende situaties

Kernvereiste 2 Toepassingsbereik (II)

- Relatie transitiehoofdstuk met de ruimtelijke regels uit het tijdelijk deel:
 - Voorrangsbepaling niet nodig als de ruimtelijke regels worden geponst
 - Voorrangsbepaling nodig bij gedeeltelijke wijziging van de ruimtelijke regels
- Relatie transitiehoofdstuk met de bruidsschat
 - Voorrangsbepaling niet nodig als er geen strijd is met de bruidsschat
 - Voorrangsbepaling nodig bij strijdigheid of in het geval van aanvullingen op de bruidsschat (maar let op je kan bruidsschat ook direct aanpassen)

Kernvereiste 2 Toepassingsbereik (III)

- Relatie transitiehoofdstuk met het de regels in de integrale structuur
 - Voorrangsbepaling niet nodig:
 - als er nog niets staat in de integrale structuur
 - Als er geen overlap/ strijd is tussen transitiehoofdstuk en integrale structuur (bv omdat de regels in de integrale structuur niet geldt op de locatie waar het transitiehoofdstuk geldt)
 - Voorrangsbepaling nodig als er wel sprake is van strijdigheid

Kernvereiste 3: bepalingen

- Algemeen gebruiksverbod
- Voormalige binnenplanse afwijkingen
- Opnemen van aanvraagvereisten
- Begripsbepalingen

Deze onderdelen uit de bijsluiter TAM-IMRO worden aangepast en aangevuld in de nieuwe handreiking zodat ze aansluiten bij een transitiehoofdstuk in STOP-TPOD met aandacht voor annoteren.

Voorbeelden

Drie voorbeelden

- Voorburg, Aart van der Leeuwkade (*optie 2 en Pons*)
 - Realisatie van 10 woningen
- Elburg
 - Functieverandering agrarisch bedrijf naar 3 woningen (*optie 2 en voorrangsbepalingen*)
- Oss
 - Deze week gepubliceerd ontwerp voor de bouw van 800 woningen (*optie 2 en Pons*)

Voorbeeld 1: Ontwikkeling 10 woningen

- Gebaseerd op TAM-omgevingsplan Aart van der Leeuwkade 14
 - ‘bestemmingsplan structuur’ is herkenbaar
- Alle regels die benodigd zijn voor de gebiedsontwikkeling omgezet
- Gebruik gemaakt van hoofdstuk 23
- Geen voorrangsbepaling, want:
 - Ruimtelijke regels tijdelijk deel vervallen (pons wordt gebruikt)
 - Geen strijdigheid met de bruidsschat (geen regels opgenomen over bijbehorende bouwwerken)
- Locaties en gebiedsaanwijzingen gebruikt, maar nog geen activiteit-annotaties

Voorbeeld 2: gemeente Elburg

- Klein initiatief mogelijk maken: functieverandering agrarisch bedrijf naar 3 woningen
- Aan de besluitkant gaan we motiveren en toelichten waarom we met deze systematiek toepassen
- Parallel zijn we bezig met het opbouwen van het omgevingsplan
- Doel is alleen geo aanpassen (geïnspireerd door gebiedsgerichte uitrol):
 - functie wijzigen op de kaart (verkleuren van A-AB naar Wonen)
 - huidige regels voor wonen gebruiken
- Onze zoektocht: in het nieuwe (integrale) deel omgevingsplan kan je de functie wonen toewijzen aan nieuwe locaties bij functieverandering door de geo aan te passen.
 - Mag je nu al anticiperen op deze werkwijze (bij kleine initiatieven) door te verwijzen naar je huidige regels in het tijdelijke deel? Dit wordt nog uitgezocht

HOOFDSTUK 11 Ontwikkelingen en uitfaseren regels

AFDELING 11.1 Nagelhoudsweg 1 en 3

Artikel 11.1 Voorrangsbepaling

Voor zover het Bestemmingsplan Buitengebied 2012, actualisatie 2018 dat onderdeel uitmaakt van het tijdelijk deel Omgevingsplan Elburg in strijd is met deze afdeling, heeft deze afdeling voorrang.

Artikel 11.2 Toepassingsbereik

Deze afdeling geeft een gewijzigde planologische regeling voor de Locatie Nagelhoudsweg 1 en 3.

Artikel 11.3 Oogmerk

Het oogmerk voor deze afdeling is functieverandering waarmee het agrarisch bouwvlak voor de Locatie Nagelhoudsweg 1 en 3 vervalt. de functie wonen wordt toegevoegd, drie woningen zijn toegestaan en de bestaande caravanstalling kan worden uitgebreid.

Artikel 11.4 Agrarisch

Binnen Nagelhoudsweg 1 en 3 - Agrarisch zijn de regels van Bestemmingsplan Buitengebied 2012, actualisatie 2018 Artikel 3 Agrarisch van toepassing.

Artikel 11.5 Groen - Landschappelijke beplanting

Binnen Nagelhoudsweg 1 en 3 - Groen landschappelijke beplanting deel zijn de regels van Bestemmingsplan Buitengebied 2012, actualisatie 2018 Artikel 9 Groen - Landschappelijke beplanting van toepassing.

Artikel 11.6 Wonen

- 1 Binnen Nagelhoudsweg 1 en 3 - Wonen zijn de regels van Bestemmingsplan Buitengebied 2012, actualisatie 2018 Artikel 25 Wonen van toepassing.
- 2 Per Nagelhoudsweg 1 en 3 - Bouwvlak is één woning toegestaan.
- 3 In aanvulling op lid 1 is een bijgebouw toegestaan ten behoeve van een caravanstalling van maximaal 3.500m³ binnen Nagelhoudsweg 1 en 3 - Caravanstalling.

Voorbeeld 3: Ontwikkeling 1000 woningen gemeente Oss

- Tijdelijk hoofdstuk omdat er nog geen basisregelset is om ontwikkelingen mogelijk te maken
- Inhoud en opbouw regels nieuw deel omgevingsplan niet laten bepalen door regels voor een specifieke ontwikkeling
- Voorrangsregels t.o.v. bruidsschat, tijdelijk deel en nieuw deel (de andere hoofdstukken)
- Wel locaties en gebiedsaanwijzingen gebruikt, nog niet geannoteerd met activiteiten

Status van de voorbeelden

Tonen verschillende oplossingsrichtingen

- allemaal hebben voor- en nadelen

Aanvulling van aantal voorbeelden nog nodig

- activiteit annotaties
- Voorrangsbepalingen nog eens goed bezien

De voorbeelden worden gedeeld en gepubliceerd zodra gereed

Ook zullen we u attenderen op voorbeelden uit andere gemeenten

Ondersteuning

Documenten en handreikingen

- Uitwerking minimale acties einde TAM-IMRO
 - Checklist *(verwacht over twee weken)*
 - Website *(verwacht begin juli)*
- Voorbeeld 'gebiedsontwikkeling in STOP/TPOD' *(verwacht medio juli)*
 - In transitiehoofdstuk *(verwacht medio juli)*
 - In integrale structuur *(verwacht September)*
- Bijsluiter 'gebiedsontwikkeling in transitiehoofdstuk' *(verwacht medio juli)*

Gezocht: 10 gemeenten die over een week pilot-gebruiker van de checklist willen zijn.

Meldt u op
omgevingswet@vng.nl

Volgende (algemene) documenten zijn beschikbaar

- Handboek opstellen omgevingsplan
- Annotatierichtlijn (consultatieversie)
- Staalkaart omgevingsplan
- Handreiking opdrachtgeverschap

Sessies en oefentrajecten

- Regionale interactieve sessie 'Einde TAM-IMRO' (*verwacht eind juni/eerste week juli*)
 - Bespreken van de 'minimale acties', beantwoorden vragen, welke stappen kunt u zetten, ervaringen van andere gemeenten
- Regionaal oefentraject 'gebiedsontwikkeling in STOP/TPOD'
 - In 3 of 4 sessies opstellen van regels voor een eigen (fictieve) casus gebiedsontwikkeling, adhv de handreiking, en publiceren op de PRE omgeving (*na de zomer*)
- Regionale sessie opdrachtgeverschap (*indien behoefte*)
 - bespreken met gemeenten in uw regio hoe u in praktijk kunt omgaan met de samenwerking met adviesbureaus bij gebiedsontwikkeling in STOP/TPOD
- Veldlab Annoteren
 - Bestaand traject georganiseerd door Geonovum, waarin annoteren wordt uitgelegd en geoefend

RIO nodigt u uit voor de regionale sessies. Inschrijven wordt daarnaast mogelijk op de VNG-website. Afhankelijk van de belangstelling kan worden op- of afgeschaald

Mentimeter

Instructions

Ga naar

www.menti.com

Voer de code in

8292 2499

Of gebruik een QR code

Slot

Uitsmijter

- Loslaten TAM-IMRO is een opgave voor veel gemeenten
- Met ondersteuning kunnen we deze stap zetten
- Biedt een kans om stappen te zetten naar het omgevingsplan

Planning netwerksessies komende periode

- Vrijdag 20 juni, 9.30 – 11.00 uur: Programma's onder de Omgevingswet
- Donderdag 3 juli 9.30 -11.00 uur: Functionele eisen bij aanbesteding (inkoop) plansoftware en TR-software Omgevingswet (zie link in de chat)
- Vrijdag 4 juli: Structuur en systematiek omgevingsplan (vrijwel zeker)
- Vrijdag 5 september: